

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΓ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1971	Κυριακὴ Β' Λουκᾶ (Λουκ. 6,31-36) 2 Ὀκτωβρίου 2016	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης
--	--	---

Ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἐχθροὺς

«Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν...» (Λουκ. 6,35)

Ἐάν, ἀγαπητοί μου, ἐὰν ὑπάρχη μία ἐντολή τοῦ Εὐαγγελίου ποὺ προκαλεῖ ἀντιρρήσεις, **ἰσχυρὴ ἀντίδρασι** καὶ σφοδρὴ ψυχικὴ ἀντίστασι τῶν ἀνθρώπων, αὐτὴ εἶνε ἡ ἐντολὴ «Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν...» (Λουκ. 6,35). Πῶς ἐξηγεῖται τὸ φαινόμενο αὐτό;

Στὴν **περίοδο τῆς παλαιᾶς διαθήκης**, περίοδο νηπιακὴ καὶ γιὰ ἀρχαρίους στὴν ἀρετὴ καὶ τὴν πνευματικὴ ζωὴ, ἴσχυε ὅπως γνωρίζουμε ἡ ἐντολὴ «**ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου**» (Ματθ. 5,43). Ἦταν αὐτὸ ποὺ μπορούσε τότε νὰ κατανοήσῃ καὶ νὰ δεχθῆ ὁ σκληρόκαρδος ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης· ὑψηλότερα δὲν μπορούσε ἀκόμη νὰ ἀναχθῆ.

Ἡ περίοδος ὅμως ἐκείνη πέρασε. Τώρα βρισκόμαστε στὴν **περίοδο τῆς καινῆς διαθήκης**. Μὲ τὴν ἔλευσι τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμον ἄρχισε τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου· ἡ Ἐκκλησία συνεχίζει τὸ ἀπολυτρωτικὸ του ἔργο, φωτίζει καὶ ἀναγεννᾷ τὸν κόσμον. «Ὅσοι λοιπὸν δεχθήκαμε τὴν ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀναγεννηθήκαμε μὲ τὸ ἅγιο βάπτισμα, ὑποτίθεται ὅτι ἔχουμε ὑπερβῆ πλέον τὸ νηπιακὸ στάδιο, προωδεύσαμε πνευματικά, ὑψωθήκαμε σὲ ἓνα ἀνώτερο ἐπίπεδο.

Ἐν τούτοις καὶ σήμερα πολλοί, λεγόμενοι Χριστιανοί, φαίνεται ὅτι εἶνε Χριστιανοί μόνο στὸ ὄνομα καὶ στὴν ταυτότητα. Στὴν χριστιανικὴ πίστι καὶ ζωὴ **ἔχουν μείνει πίσω**. Ὅπως στὸ σχολεῖο οἱ ἀμελεῖς μαθηταὶ δὲν προβιβάζονται ἀλλὰ μένουν στὴν ἴδια τάξι, ἔτσι κι αὐτοὶ δὲν θέλησαν νὰ προσπαθήσουν περισσότερο. Ἔμειναν, μὲ δική τους εὐθύνη, στὸ νηπιακὸ στάδιο· βρίσκονται ἀκόμη στὸ ἐπίπεδο τῆς παλαιᾶς διαθήκης.

Τὸ χειρότερο εἶνε, ὅτι ἀρέσκονται στὴν κατάσταση αὐτὴ, κατάστασι ἀδυναμίας, κατά-

στασι παθολογικῆ. Δὲν θέλουν νὰ ξεκολλήσουν ἀπὸ 'κεῖ, δὲν συναισθάνονται ὅτι ἡ ψυχὴ τους νοσεῖ, ὅτι **πάσχουν ἀπὸ τὸ πάθος τοῦ μίσους**. Καὶ ὅσο ἕνας ἀσθενὴς δὲν συνειδητοποιεῖ τὴν ἀσθένειά του ἀλλὰ νομίζει ὅτι εἶνε ὑγιῆς, ἀποκρούει τὴ θεραπεία.

Ἔτσι λοιπὸν ἐξηγεῖται ἡ περίεργη ἀντίδρασί τους. Τὸ μῖσος δηλαδὴ, τόσο πολὺ ἔχει διαφθείρει τὴν ἀνθρώπινη καρδιὰ καὶ τόσο βαθειὰ ἔχει φωλιάσει σ' αὐτήν, ὥστε καὶ στὸ ἄκουσμα μόνο αὐτῆς τῆς ἐντολῆς τοῦ Εὐαγγελίου, «Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν...», ἐξανίστανται, ἀντιδροῦν καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δέχονται νὰ λάβουν **τὸ φάρμακο αὐτὸ τοῦ Χριστοῦ**. Διότι ὅλες οἱ θεῖες ἐντολές δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ θεραπευτικὰ φάρμακα.

Ἄλλὰ ὁ Χριστός, παρ' ὅλες τὶς προφάσεις, τὶς διαμαρτυρίες, τὶς ἀντιστάσεις τοῦ ἀνθρώπου, δὲν ὑποχωρεῖ, ὅπως δὲν ὑποχωρεῖ καὶ ὁ γιατρός. **Ὁ καλὸς γιατρός**, ἐπειδὴ γνωρίζει τὴν ἀποτελεσματικότητά ἐνὸς φαρμάκου, ἐπιμένει στὸν ἀσθενῆ του νὰ τὸ πάρῃ. Καὶ ὁ Χριστός μας, μέσα σ' ἓνα κόσμον ποὺ βασανίζεται ἀπὸ τὴ φοβερὴ ἀσθένεια τοῦ μίσους, ἐξακολουθεῖ νὰ φωνάζῃ καὶ νὰ συνιστᾷ τὸ φάρμακό του· «Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν». Εἶνε σὰν νὰ λέῃ· Ἄνθρωποι ποὺ μισεῖσθε μεταξὺ σας κ' ἔχετε καταντήσῃ τὴ ζωὴ σας ἀφόρητη, μόνο μὲ τὴν ἀγάπη θὰ βρῆτε τὴ λύτρωσί σας καὶ τὴν εὐτυχία σας· γι' αὐτὸ «**ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν**».

Σωτήριον τὸ φάρμακον, ἀδελφοί μου! Καὶ μόνο τὶς ἐπίγειες ὠφέλειες νὰ λάβουμε ὑπ' ὄψιν μας ποὺ θὰ ἔχουμε ἐφαρμόζοντας τὴν ἐντολὴ αὐτὴ τοῦ Κυρίου, θὰ ἔπρεπε ὄχι νὰ διαμαρτυρώμαστε ἀλλὰ νὰ εὐγνωμονοῦμε τὸν Κύριόν μας, διότι μᾶς ἔδωσε μιὰ τέτοια ἐντολή. Ἄλλὰ **ποιὲς εἶνε οἱ ὠφέλειες**; θὰ ρωτήσε-

τε. Για εκείνους που έχουν μάτια να βλέπουν, οί ωφέλειες εἶνε πολλές· ὁ μισθὸς ἐκείνου που ἐκτελεῖ τὴν ἐντολή αὐτὴ εἶνε «πολύς» (Λουκ. 6,35)· «πολύς ἐν τοῖς οὐρανοῖς» (Ματθ. 5,12. Λουκ. 6,23), ἀλλὰ «πολύς» καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἀκόμη. Διότι –για ν’ ἀναφέρουμε ἐμεῖς ἐδῶ μόνο **δύο ωφέλειες**– ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἐχθροὺς μας **πρῶτον** προλαμβάνει τὴν ἐπέκτασι τοῦ κακοῦ, καὶ **δεύτερον** φέρνει τὴ μετάνοια.

● **Ἡ ἀγάπη προλαμβάνει τὴν ἐπέκτασι τοῦ κακοῦ.** Ποιὸς δὲν καταλαβαίνει, ὅτι ἡ ἔχθρα εἶνε μιὰ φωτιά που καίει καὶ καταστρέφει; Τὴ φωτιά λοιπὸν αὐτὴ πρέπει νὰ τὴν περιορίσουμε, γιὰ νὰ μὴν πάρη διαστάσεις καὶ ξαπλωθῆ παντοῦ. Ἀλλὰ πῶς θὰ τὴν περιορίσουμε; Ὅχι βέβαια βρίζοντας, καταρώμενοι, ἐκδικούμενοι, ζητώντας μὲ κάθε μέσο τὴν ἐξόντωσι τοῦ ἐχθροῦ μας. Ἐὰν στὸ δικό του **μῖσος** προσθέσουμε καὶ τὸ δικό μας, τότε θὰ μοιάσουμε μὲ τὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνον που ζητάει νὰ σβῆσῃ μιὰ πυρκαϊὰ ρίχνοντας σ’ αὐτὴν ξύλα, λάδι, πετρέλαιο, βενζίνη· ἡ πυρκαϊὰ θὰ ἐπεκταθῆ, οἱ φλόγες θὰ φουντώσουν, μέσα σὲ λίγη ὥρα θὰ δημιουργηθῆ κόλασις πυρός. Κάτι παρόμοιο παθαίνουν καὶ ὅσοι δὲν ἀκοῦνε τὴ φωνὴ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ μόλις προσβληθοῦν καὶ στὸ ἐλάχιστο ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τους, μόλις δηλαδὴ ὁ σατανᾶς ἀνάψῃ τὴ φωτιά του, αὐτοὶ ἀμέσως ἀρχίζουν νὰ τοῦ προμηθεύουν ἄφθονο καύσιμο ὑλικό· καὶ ἡ φωτιά ὄχι μόνο δὲν ὑποχωρεῖ, ἀλλὰ δυναμώνει καὶ συνεχίζεται καὶ διατηρεῖται ἐπ’ ἄπειρον.

Ἐὰν λοιπὸν τὸ μῖσος, ὡς εὐφλεκτὴ ὕλη, δὲν ἀφήνῃ αὐτὴ τὴ φωτιά τοῦ διαβόλου νὰ σβῆσῃ, ἡ **ἀγάπη** ἀντιθέτως περιορίζει τὴν ἐστία τοῦ πυρός καὶ σχηματίζει γύρω της μιὰ ζώνη κατασβέσεως. «Ὡς ἐδῶ καὶ μὴ παρέκει!» φωνάζει ἡ ἀγάπη· καὶ τὸ μῖσος, ὅσο λυσσαλέο κι ἂν εἶνε, ἐφ’ ὅσον δὲν τροφοδοτεῖται ἀπ’ ἔξω, τί θὰ κάνῃ; θὰ σβῆσῃ, ὅπως σβῆνει ἡ φωτιά που δὲν ἔχει πιὰ ἄλλη καύσιμη ὕλη.

Καὶ σὰς ἐρωτῶ· μικρὴ εἶνε ἡ ὠφέλεια αὐτῆ;

● Ἄλλ’ ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὴν ὑπάρχει καὶ ἡ ἄλλη ὠφελεία· ὅτι **ἡ ἀγάπη φέρνει τὴ μετάνοια.** Σὲ ποιόν; Στὸν ἐχθρό μας. Μάλιστα. Ὅταν ὁ ἐχθρός μας βλέπῃ ὅτι ὄχι μόνο δὲν τὸν ἐκδικούμεθα καὶ δὲν τοῦ ἀνταποδίδουμε τὰ ἴσα («ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος» Ἔε. 21,24. Λευίτ. 24,20. Δευτ. 19,21=Ματθ. 5,38), ἀλλὰ καὶ τὸν περιβάλλουμε μὲ ἀγάπη, ἔ τότε, καὶ θηρίο ἂν εἶνε, δὲν μπορεῖ παρὰ θὰ ἔρθῃ στιγμὴ που θὰ μετανοήσῃ γιὰτὶ μᾶς ἔβλαψε καὶ μᾶς καταδίωξε. Θὰ πῆ·

«**Τί κρίμα!** Καταδίωξα καὶ ἔβλαψα ἕναν ἄν-

θρωπο, που θὰ ἔπρεπε νὰ τὸν εἶχα φίλο μου. Γιατὶ ἂν τώρα, που εἶμαι ἐχθρός του, αὐτὸς μὲ ἀγαπάει, πόσο περισσότερο θὰ μὲ ἀγαποῦσε ἂν ἦμουν καὶ φίλος του;».

Κάτω ἀπὸ τὴ δυνατὴ ἐνέργεια τῆς ἀγάπης **ὁ ἐχθρὸς μετανοεῖ καὶ γίνεται φίλος!** Ὑπάρχουν πολλὰ παραδείγματα ἀνθρώπων που κέρδισαν τοὺς ἐχθροὺς τους καὶ τοὺς ἔκαναν φίλους, γιὰτὶ ἔδειξαν ἀπέναντι σ’ αὐτοὺς ἀγάπη χριστιανική.

Τίποτε ἄλλο δὲν ὑποτάσσει τόσο τὴν ἀτίθαση καρδιά ὅσο ἡ ἀγάπη, **ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἐχθρούς.** Αὐτὴ γεφυρώνει τὰ χάσματα, αὐτὴ μαλακώνει γρανίτες, αὐτὴ συλλαμβάνει στὰ δίχτυα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰ πιὰ ἄγρια θηράματα.

Ἄπορεῖτε; Διαβάστε λοιπὸν σὰς παρακαλῶ τὰ **μαρτυρολόγια**, γιὰ νὰ δῆτε στὶς σελίδες τους πόσοι μάρτυρες κατώρθωσαν νὰ ὀδηγήσουν σὲ μετάνοια ἐχθροὺς τους. Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς τελευταίους δὲν μπόρεσαν νὰ μείνουν γιὰ πολὺ ἀπαθεῖς καὶ ἀσυγκίνητοι μπροστὰ στὸ πρωτοφανὲς θέαμα, νὰ βλέπουν τοὺς Χριστιανοὺς νὰ προσεύχωνται ὑπὲρ τῶν διωκτῶν τους! Ἡ ἀγάπη, τὴν ὁποία οἱ μάρτυρες ἀντέτασσαν στὸ ἄγριο μῖσος τῶν ἐχθρῶν τους, αὐτὴ πρὸ παντὸς ὠδήγησε ἐμπρὸς στὸ σταυρό, ταπεινοὺς προσκυνητὰς τοῦ Ναζωραίου, τοὺς διώκτες καὶ δημίους.

Ἡ ἀγάπη αὐτὴ, τὴν ὁποία δείχνουν **καὶ σήμερα**, σὲ ἄλλα ἐπίπεδα ζωῆς καὶ δράσεως, τόσο ἀκόλουθοι καὶ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου, που ἐφαρμόζουν πιστὰ τὴ μεγάλη του ἐντολή, τὸ «*Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν*», αὐτὴ ἐξακολουθεῖ νὰ θαυματοουργῆ, νὰ συμφιλῶνῃ οἰκογένειες· νὰ φέρνῃ σὲ ἐπαφὴ καρδιῆς που τὸ μῖσος τίς κρατοῦσε γιὰ πολὺν καιρὸ μακριά, πολὺ μακριά· νὰ ἀλλάξῃ σκέψεις, ἐπιθυμίες καὶ ἀποφάσεις· ν’ ἀνακαινίξῃ τὸν ἄνθρωπο· νὰ τὸν ὀδηγῆ σὲ μετάνοια. Ὡ, μὲ τὴν ἀγάπη μας οἱ ἐχθροὶ μας γίνονται δικοὶ μας φίλοι καὶ συγχρόνως φίλοι τοῦ Χριστοῦ, τοῦ νομοθέτου τῆς ἐντολῆς.

* * *

Ἀγαπητοί μου· Δὲν ὑπάρχει, νομίζω, ἀμφιβολία ὅτι τὸ συμφέρον μας εἶνε νὰ ἐκτελοῦμε τὴν ἐντολή τοῦ Κυρίου «*Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν*». Ἀλλὰ ἐπειδὴ ἡ ψυχὴ μας, ὅπως εἶπαμε στὴν ἀρχή, εἶνε διεφθαρμένη ἀπὸ τὸ μῖσος καὶ γι’ αὐτὸ ἀντιτάσσεται κατὰ τῆς ἐντολῆς αὐτῆς, **ὡς παρακαλοῦμε θερμὰ τὸν Κύριο** νὰ μᾶς δίνη τὴ δύναμί του γιὰ νὰ ἐκτελοῦμε κάθε θέλημά του που μεταξὺ τῶν περισσοτέρων ἀνθρώπων θεωρεῖται ἀδύνατο.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**